نام و نام خانوادگی: نام پدر: نام کلاس: نام دبیر/آموزگار:	**مدیریت آموزش وپرورش** کارشناسی سنجش وارزشیابی تحصیلی **دبیرستان**	نام درس: فارسی(۳) مدت امتحان: ۹۰دقیقه پایه: دوازدهم تاریخ امتحان: صفحه: ۵

سال تحصیلی : شماره دانش آموزی: تعداد صفحه:	نمره کتبی	نمره شفاهی- عملی	جمع باحروف
	نام ونام خانوادگی **مصحح**:		امضاء

ردیف		بارم
الف	**قلمرو فکری (۸نمره)**	
	ابیات وعبارات زیر رابه نثر روان بنویسید. (۴ نمره)	
	1- مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی	۰/۲۵
	۲- با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است	۰/۲۵
	3- به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم دامنی پر کنم هدیهٔ اصحاب را.	۰/۵
	4- آن لحظه که تو را به درگاه حق تجلّی و قرب باشد.	۰/۵
	۵- در نیابد حال پخته هیچ خام.	۰/۵
	6- بفکن ز پی این اساس تزویر.	۰/۵
	۷- از سر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند.	۰/۷۵
	8- فراش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد.	۰/۷۵
ب	**درک مطلب 4(نمره)**	
	۹- بیت «عاشقان کشتگان معشوقند /برنیاید ز کشتگان آواز» با کدام بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟	
	الف) این همه ناله های من نیست زمن همه از وست /کز مدد لعل لبش بی دل و بی زبان شدم	۰/۲۵
	ب) با تیر غمت لب به شکایت نگشودم /از کشتهٔ شمشیر تو آواز نیاید	
	ج) کشتهٔ معشوق را درد نباشد که خلق /زنده به جانند و ما زنده به تاثیر او	
	د) لالند عارفان تو از شرح چند و چون /از معرفت خبر نشد آن را که لال نیست	
	۱۰- شاعر در همهٔ ابیات به جز بیت .....به بی عدالتی و وضع نابسامان دستگاه حکومت اشاره کرده است.	
	الف) گفت :نزدیک است والی را سرای آن جا شویم /گفت والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست	۰/۲۵
	ب) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می روی /گفت : جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست	
	ج) گفت آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه /گفت : در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست	
	د) گفت می باید تو را تا خانهٔ قاضی برم /گفت : رو صبح آی قاضی نیمه شب بیدار نیست	

	۱۱- - بیت زیر بیانگر کدام ویژگی جوامع استبدادی است؟ گفت : «از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم» / گفت: « پوسیده‌است جز نقشی ز پود و تار نیست»	۰/۵
	۱۲- با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید. از سیم به سر یکی کُله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند» «تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل بند » الف) منظور شاعر از کُله خود سیمین چیست ؟ ب) شاعر در بیت دوم، به کدام صفت کوه دماوند اشاره می کند؟	۰/۵
	۱۳- با توجه به بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم /هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» به نظر فرخی کدام ملت ها در گذر روزگار، فراموش خواهند شد؟	۰/۵
	۱۴- با توجه به بیت «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد /هر که بی روزی است روزش دیر شد» الف) منظور از «ماهی» چیست؟ ب) ترکیب «روزش دیر شد» چه مفهومی دارد؟	۰/۵
	۱۵- مفهوم بیت زیر چیست؟ «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»	۰/۵
	۱۶- در عبارت «به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را. چون بر سیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.» الف) عبارت « چون به درخت گل رسم» بیانگر کدام حال عرفانی است؟ ب) «دامنم از دست برفت» یعنی چه؟	۰/۵
	۱۷- مفهوم بیت زیر چیست؟ «چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان»	۰/۵
	قلمرو زبانی (۷نمره) ۱۸-معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.	
ج	درنفیرم مرد و زن نالیده اند / زین بی خردان سفله بستان /داد دل مردم خردمند از سر بکش این سپید معجر / وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد هرنفسی که فرو می‌رود ممدّ حیات است / گفت از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم	۱/۵
	۱۹- در میان گروه کلمات زیر، نادرستی املایی را بیابید و تصحیح کنید. صفوت آدمیان-بهر مکاشفت-خوان نعمت-غوغا و فریب-حوضهٔ ادیب بزرگ-تزرّع و زاری-غایت عشق-	

	بنای تزویر - شیرارقند -حدومجازات	
۱	۲۰- با توجه به معنا، املای صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید	
	الف) عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان حلّیهٔ جمالش به تحیّر (منسوب -منصوب)	
۰/۵	ب) تابستان وصال، درست به هنگام، می آمد و ما را از (قربت - غربت) زندان شهر به میهن دامن گسترمان، کویر می برد	
	۲۱- در عبارت «تخم خرمایی به یمن تربیتش نخل باسق گشته.»	
	الف : چه واژه ای حذف شده است ؟ ب : به چه قرینه ای ؟	
۰/۵	۲۲-مورد حذف شده را در بیت «فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش /بنمایید که هر کس نکند، مثل من است» بیابید و بنویسید حذف به چه قرینه ای صورت گرفته است؟	
	۲۳- نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.	
۰/۵	الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراغ /تا بگویم شرح درد اشتیاق	
۰/۵	ب) محبّت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند	
	۲۴- در بیت «تا چشم بشر نبیندت روی /بنهفته به ابر، چهر دل بند»	
	الف) ضمیر «ت» مضاف الیه کدام کلمه است؟	
	ب) در مصراع اوّل، نهاد کدام است؟	
۰/۵	۲۵- تفاوت معنایی «نیست» را در دو مصراع زیر بررسی کنید.	
	«آتش است این بانگ نای و نیست باد/ هر که این آتش ندارد نیست باد»	
	۲۶- نقش دستوری کلمات مشخّص شده در کدام گزینه درست و در کدام گزینه نادرست است؟	
۰/۵	الف) فرّاش باد صبا را گفته (مفعول)	
	ب) بگرای چو اژدهای گرزه (متمّم)	
۰/۵	۲۷- در عبارت : «گفت : به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم ، دامنی پر کنم هدیه ی اصحاب را . چون برسیدم ، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.»	
	الف : نوع حرف " را " چیست ؟ ب – در کجا جهش ضمیر صورت گرفته است ، جایگاه اصلی ضمیر کجاست؟	
۰/۵	ج- فعل گفت گذرا به مفعول است . مفعول آن چیست ؟	
۰/۵	۲۸-در عبارت زیر، یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی مشخص کنید.	د
	«در حیاط چادر زدیم. و فقط سرمای کشنده و برف زمستان بود که توانست او را به اتاق بکشاند.»	

قلمرو ادبی (۵نمره)

۲۹- درجمله های زیر، مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. ۰/۵

الف) «پرده‌هایش پرده‌های ما درید»

ب) «بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت»

۳۰- درعبارات زیر، قسمت های مشخص شده چه آرایه ای دارند؟ ۰/۵

الف) آتش عشق، او را چنان گرداند که همهٔ جهان آتش بیند.

ب) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران

۳۱- در بیت زیر کدام واژه‌ها در مفهوم نمادین به کار رفته‌است؟ مفهوم آن‌ها را بنویسید؟ ۰/۵

«ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»

۳۲- نوع آرایه‌های به کار رفته در گروه «الف» را از میان آرایه‌های گروه «ب» انتخاب کنید.(یک آرابه در گروه ب افزون‌تر است)

(الف)	(ب)
الف- سینه خواهم شرحه‌شرحه از فراق	استعاره
تا بگویم شرح درد اشتیاق	مجاز
ب- بدان که از جمله نام‌های حسن، یکی جمال است و یکی کمال	سجع

۰/۵

۳۳- در کدام یک از ابیات زیر آرایه‌ی اسلوب معادله و در کدام یک حسن تعلیل به کار رفته‌است؟

الف) تو قلب فسردهٔ زمینی /از درد و رم نموده یک چند

ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست /مر، زبان را مشتری جز گوش نیست ۰/۵

۳۴- بین کلمات مشخّص شده در بیت زیر کدام آرایه‌ی ادبی مشاهده می‌شود؟ نوع آن را مشخّص کنید؟

«کاووس کیانی که کی اش نام نهادند /کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند» ۰/۵

هـ شعر حفظی (۲نمره)

۳۵- ابیات زیر را کامل کنید.

الف - . از پای تا سرت همه نور خدا شود ۰/۵

ب- ..... تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ۰/۵ ۰/۵

ج – گزینه مناسب این مصراع کدام است " کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی " ۰/۵ ۰/۵

	۱- آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی ۲- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ۳- گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد ۴- وجه خدا اگر شودت منظر نظر د- از بین واژه های به هم ریخته زیر دو مصراع از دو بیت جداگانه را مرتب نمایید ۰/۵ (بکوش ، ای پسر، ادیب ، در مکتب ، زیر و زبر شود ، بنیاد ،که ،شوی ، حقایق ،پیش ، هستی، روزی، پدر ،هان ، تو چو، عشق)	۰/۵